

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2008-874

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Kansantaloustieteen laitos	
Tekijä-Författare-Author Rättö, Hanna-Kaisa			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Hyvinvointi ja hyvinvoinnin mittaamisen kehittäminen			
Oppiaine-Läroämne-Subject Kansantaloustiede			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2008-10-31	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 73 s., 23 liites.
Tiivistelmä-Referat-Abstract Hyvinvointi on moniulotteinen ilmiö, johon vaikuttavat taloudellisten olosuhteiden lisäksi myös monet muut tekijät. Vielä nykyäänkin varsin yleisesti hyvinvoinnin mittarina käytetty bruttokansantuote (BKT) kuvaa todellisuudessa talouden aktiivisuutta, eikä sitä ole koskaan tarkoitettu hyvinvoinnin mittariksi. Taloustieteen hyvinvointitutkimuksen ei kuitenkaan tarvitse rajoittua vain talouden tuotannon tarkasteluun, sillä tieteenalan keinot mahdollistavat hyvinvoinnin tutkimisen laajemmin. Taloustieteen hyvinvointitutkimusta on mahdollista kehittää esimerkiksi keinotekoisien hinnoittelun ja onnellisuustutkimuksen tulosten avulla. Tässä pro gradu -tutkielmassa tarkastellaan hyvinvointi-käsitteen sisältöä, eri ulottuvuuksia ja haasteita sekä pohditaan hyvinvoinnin mittaamisen kehittämistä kansantaloustieteen näkökulmasta. Tutkielmassa tarkastellaan ensin taloustieteen perinteisiä keinoja käsitellä hyvinvointia sekä taloustieteen hyvinvointitutkimukseen liittyviä haasteita. Esille tuodaan myös uusia mahdollisuuksia, joita taloustieteen hyvinvointitutkimukselle avaavat esimerkiksi keinotekoinen hinnoittelu ja onnellisuustutkimuksen tulokset. Hyvinvointitutkimuksen mikrotason teoriapohjan tarkastelun lisäksi tutkielmassa pohditaan hyvinvoinnin mittaamista makrotasolla, eli käytännössä erilaisilla koko kansataloutta kuvaavilla aggregaattimittareilla. Tutkielma auttaa osaltaan ymmärtämään niitä puutteita, joita bruttokansantuotteella hyvinvoinnin mittarina on, sekä edistää uusien, hyvinvointia paremmin kuvaavien mittareiden kehittämistä. Taloustieteen hyvinvointitutkimuksen teoreettisen pohtimisen lisäksi tutkielman tavoitteena on ollut selvittää, miten todellinen hyvinvointi on kehittynyt Suomessa, ja verrata tätä kehitystä Suomen bruttokansantuotteen kehitykseen. Hyvinvoinnin mittarina on käytetty kestävästä taloudellisesta hyvinvointia kuvaavaa Genuine Progress Indicator (GPI) -mittaria, joka on tässä tutkimuksessa laskettu Suomelle ensimmäistä kertaa. Suomen GPI -aikasarjan laskemisessa on käytetty Talberthin ym. (2007) esittämää metodologiaa. Hyvinvoinnin mittarina GPI kuvaa bruttokansantuotetta paremmin yksityisten ihmisten hyvinvointia, sillä GPI:n lähtökohtana on yksityinen kulutus, jota korjataan talouden aiheuttamien ympäristöhaittojen arvoilla. Tuotettu GPI-aikasarja kattaa vuodet 1960-2007. Tulosten mukaan GPI on ollut koko tarkastelujakson ajan BKT:ta alemmalla tasolla. Sekä GPI että BKT kasvoivat kuitenkin pitkään samansuuntaisesti, kunnes kääntyivät molemmat laskuun vuonna 1989. BKT:n lasku jäi kuitenkin väliaikaiseksi, ja jo 1990-luvun lopulla ylitettiin vuoden 1989 taso. Sen sijaan GPI:n taso on laskenut aina vuoteen 2004 saakka, ja myös jäänyt tälle saavutetulle alhaiselle tasolle. Talouden tuotannon kasvun aikaan saamat positiiviset hyvinvointivaikutukset eivät juurikaan ole nostaneet suomalaisten hyvinvointia 1990- ja 2000-luvuilla. Lopuksi tutkielmassa on vielä pohdittu, minkälaisia tekijöitä erityisesti Suomen oloihin soveltuvan hyvinvoinnin mittarin tulisi ottaa huomioon.			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords hyvinvointi mittaus onnellisuus hinnoittelu bruttokansantuote Genuine Progress Indicator -mittari			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			